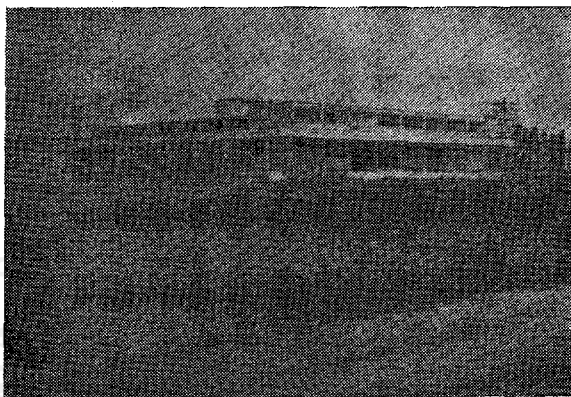

DOSKORA ĆE BITI DOVRŠENA GRADNJA MLJEKARE U KARLOVCU

Za nekoliko mjeseci bit će dovršena gradnja mljekare u Karlovcu. Radi se uglavnom na unutrašnjem uređenju mljekare.

Karlovačka mljekara proizvodit će mlijeko u prahu i kondenzirano mlijeko, a osim toga manje količine konzumnog mlijeka, jogurta i svježeg kravljeg sira.

Iz domaće i strane štampe

Izvoz mlječnih proizvoda iz Francuske i dalje se povećava — (No 71/67) — Izvoz mlječnih proizvoda iz Francuske prvog polugodišta 1967. bio je za 55% veći nego u istom razdoblju 1966. Izvoz sira se povećao za 20%, kondenziranog mlijeka za 19% i mlječnog praška za 13%.

Usporedba između izvoza 1965. s izvozom u 1966. vidi se iz ovog prikaza:

	u mil. t	
	1965.	1966.
maslac	29,8	40,3
sir	64,3	76,3
kondenzirano mlijeko	68,2	74,8
mlječni prašak iz punomasnog mlijeka	8,0	11,6
mlječni prašak iz obranog mlijeka	70,6	153,4
kazein	13,9	28,0

Konstantno povećanje izvoza mlječnih proizvoda ima se pripisati znatnoj financijskoj pomoći izvoznicima. Prvih 9 mjeseci ove godine nacionalni poljoprivredni fond (FORMA) raspolagao je sa otprilike 1 milijardom švicarskih franka za favoriziranje izvoza i za intervencije na samom tržištu u Francuskoj.

Za to utrošeni iznosi se djelomično vraćaju iz blagajne CEE u Bruxellesu.

Mjere za smanjenje viškova mlijeka (prijedlozi njemačke radne grupe — No: 72/67) — Radna grupa Saveznog zavoda za istraživanje mlijeka u Kielu ispitivala je mogućnosti smanjenja viškova mlijeka u Saveznoj Republici Njemačkoj i rezultati tih ispitivanja objavljeni su u svesku 1/67 izvještaja zavoda u Kielu pod naslovom »Prijedlozi mjera za smanjenje viškova mlijeka«. Uglavnom se pobliže opisuju 4 prijedloga. Prije svega se ističe smanjenje, tj. ograničenje proizvodnje, zatim povećanje potrošnje mlijeka i mlječnih proizvoda, povećanje (unapređenje) izvoza i konačno veći udio mlijeka u ishrani stoke.

Radna grupa se ne slaže s time da se proizvodnja mlijeka ograniči na taj način, da se snizi otkupna cijena, jer bi se to nepovoljno odrazilo na mala i srednja poljoprivredna gospodarstva. Treba smanjiti držanje krava muzara, a povećati proizvodnju mesa. Za povećanje plasmana mlijeka i mlječnih proizvoda ukazano je na niz mogućnosti. Kod toga je osnovni zadatak propaganda. U prvom

redu dolazi u obzir zajednička propaganda svih mljekarskih poduzeća. Preduslov za uspješnu propagandu je poboljšanje kvalitete mlijeka kao sirovine. Da se smanji višak mlječne masti treba povisiti postotak masti u konzumnom mlijeku na 3,7 ili 4°%. Kao daljnja važna mjera da se smanji višak maslaca radna grupa predlaže da se proizvode preradevine s većim postotkom masti koje ne mogu konkurirati maslacu i da ih EZT subvencionira. Plasman se nadalje može povećati ako se proizvodi aromatiziraju, dodaju začini ili kombiniraju s drugim namirnicama.

Da se nađe tržište za njemačke sireve smatra se važnim stvoriti sposobnu tržišnu organizaciju i zato se preporuča spojiti sve centrale za trgovinu mlječnih proizvoda. Treba osnovati za to odgovarajuće trgovačke tvrtke i više istraživati i razmatrati tržište. Da se omogući plasman mlječnih proizvoda spominje se dvoje: da se proizvode specijalni proizvodi, osobito za tropska područja i da se u tim zemljama podstiče potražnja za mlječnim proizvodima, zatim treba ispitati u kojem opsegu se može zamijeniti upotreba mlječnog praška s tekućim obranim mlijekom koje će biti vrednije dodatkom masti, djelotvornih tvari i dr.

Koncentracija u francuskoj mljekarskoj industriji — (No 72/67) — Dva značajna poduzeća francuske mljekarske industrije grupa »Gervais« i »Danone SA« nakanile su da se spoje u jedinstveni koncern. Oba poduzeća su od god. 1960. s uspjehom razvijala suradnju. Grupa »Gervais« učestvuje s jednom trećinom u cjelokupnoj proizvodnji svježih sireva, a »Danone« sa 44% u proizvodnji jogurta.

Ova sedmogodišnja suradnja imala je za posljedicu da su osnovana zajednička društva za prodaju u Francuskoj i inozemstvu i obje tvrtke uzdržavale su zajednički laboratorij. Spajanjem obiju grupa u jedinstveni koncern godišnji promet iznosit će 900–1000 milijuna francuskih franaka i zauzet će drugo mjesto među francuskim mljekarskim koncernima, tj. nakon »Genvrain SA«.

Austrijski seljaci moraju jesti više maslaca i sira — (No 72/67) — Kako u Švicarskoj tako i u Austriji seljaci moraju preuzimati stanovitu količinu mlječnih proizvoda, kako bi se smanjile zalihe sira i maslaca. Oni su obavezni za svakih 100 l isporučenog mlijeka preuzeti uz tržišne cijene po 250 g maslaca

i sira i 40 l obranog mlijeka. Umjesto tekućeg obranog mlijeka mogu preuzeti mlječni prašak iz obranog mlijeka ili kraljli svježi sir. Već više godina su seljaci u Austriji obavezni preuzimati spomenute količine mlječnih proizvoda za isporučeno mlijeko, ali dosad se to nije tako rigorozno primjenjivalo.

Društva potrošača mlijeka — (No 72/67)

— Po jednom objavljenom registru u Londonu u Engleskoj postoji 12 društava potrošača mlijeka. Uvjet za primanje u to društvo jest da svaki član-potrošač svakog dana popije extra jednu čašu mlijeka. U Švedskoj su samo 4 takova društva.

Evropske vrsti sireva — (No 72/67) —

Hans Hartl i Kurt Kretschmer izdali su u vlastitoj nakladi knjigu (142 strane s mnogo slika, cijena DM 10) u kojoj opisuju 320 vrsti sireva iz 21 evropske zemlje. U pojedinim poglavljima knjiga obrađuje: povijest proizvodnje sireva, sastav sira, sir u ishrani, proizvodnja i postupak sa sirevima, evropske vrsti sireva i alfabet vrsti sireva.

Još 70% mlijeka prodaje se u Švicarskoj bez ambalaže — (No 74/67) —

Iako se u velikim trgovačkim radnjama namirnica u Švicarskoj može kupiti pasteurizirano mlijeko, to se njegova potrošnja nije povećala. U statistici za mlijeko, koju je izdao švicarski sekretarijat za poljoprivredu, po prvi puta je izneseno koliki je procentualni udio raznih vrsti mlijeka u potrošnji. Godišnje se prodaje otvoreno, tj. bez ambalaže, 7,06 mil. q, tj. 70,3%, 27,0% pasteuriziranog, 2,2% standardiziranog i 0,5% uperiziranog mlijeka.

Danske mljekare imaju poteškoća u plasmanu sireva — (No 77/67) —

Dvije petine proizvedenog sira u Švicarskoj izvozi se. Uskoro se očekuje znatno smanjenje izvoza sira na svjetsko tržište. U prvom polugodištu 1967. uspjelo je povisiti izvoz za 19% na 44.000 tona, iako se u manjoj mjeri smanjio izvoz u zemlje EZT. Međutim, povisio se u znatnoj mjeri u SAD, pa u Veliku Britaniju, Sovjetski Savez i Japan.

Od 1. VII o. g. SAD su uvoz svih dosad liberaliziranih mlječnih proizvoda ograničile relativno malim kontingentima, tako da će se morati znatno smanjiti proizvodnja Colby sira (jedne vrsti cheddar sira) koji se upotrebljava uglavnom kao sirovina za proizvodnju topljenih sireva.

Nadalje smanjit će se izvoz u zemlje EZT koje su u znatnoj mjeri uvezile danske sireve. U god. 1967/68. povisit će se cijene nekim sirevima (za rezanje, s plemenitim plijesnima i dr.). 1. augusta znatno će se pooštriti zaštitne carine za uvoz cheddar sira i ementalca. U zemljama EZT očekuju se najkasnije god. 1968. novija povišenja cijena sirevima.

Na osnovu slabih izgleda za izvoz sireva Danska je prisiljena smanjiti svoju proizvodnju. Dok se proizvodnja sireva u prvom polugodištu 1967. povećala za 6% na 70 000 t, već početkom augusta smanjila se za 10% u odnosu na god. 1966. Smanjenje proizvodnje sireva stimulira se premijom od 7 oerea za svaki kilogram mlijeka koje se ne siri.

Viškovi maslaca u zemljama EZT-a bit će i nadalje sve veći — (No 78/67) — Problem viškova maslaca u zemljama EZT-a ne može se riješiti sadašnjim instrumentima tržišnog reda za mlijeko EZT-a. Najveći je porast viškova maslaca u Francuskoj, gdje vrlo brzo raste doprema mlijeka u mljekare. Proizvodnja maslaca povisuje se više nego proizvodnja mlijeka. Iako je u nekim područjima Francuske vladala suša i zbog toga se smanjila proizvodnja mlijeka, ipak je proizvodnja maslaca u ovoj godini za 1,3 milijuna t, tj. za 3% veća nego god. 1966.

Stanje maslaca u zajedničkom tržištu

(1. sept. 1965—1967, u 1000 t)

	1965.	1966.	1967.*
Francuska	72,9	91,6	125,0
S. R. Njemačka	65,5	72,4	86,0
Holandija	31,1	24,7	26,7
Belgija	13,3	14,2	15,7
EZT	182,8	202,9	253,4

* djelomično predbježni podaci.

Potrošnja maslaca u Francuskoj nije se dosad povećala, iako se proizvodnja maslaca naglo povećala. I u ostalim zemljama EZT-a nije se povećala potro-

šnja maslaca. U Holandiji se u prvom polugodištu ove godine smanjila po stanovniku za 17%. Ograničenje državnih akcija za pojeftinjenje maslaca u Saveznoj Republici Njemačkoj nepovoljno je djelovalo na kupovnu moć potrošača. Osim u Saveznoj Republici Njemačkoj ni u jednoj drugoj zemlji EZT-a nisu se u ovoj godini poduzimale mjere za povećanje potrošnje maslaca.

Međutim, uvelike se podupirao izvoz maslaca. Naknade za to, što su ih davale Holandija i Francuska, izazvale su žestoke proteste tradicionalnih oceanskih zemalja izvoznica. Ponuda evropskih zemalja nije u prvom redu djelovala na sniženje cijene maslacu na tzv. slobodnom svjetskom tržištu, nego viškovi iz zemalja istočnog bloka. Ni Japan kao uvozna zemlja maslaca neće tu situaciju promijeniti. Zbog toga zalihe maslaca u zemljama EZT-a vjerojatno se neće smanjiti.

Ako se cijene na svjetskom tržištu još više smanje, izvoz maslaca neće biti interesantan. Na osnovu proračuna njemačkih eksperata, ako se cijene maslacu uvelike snize, bit će rentabilnije prerađivati maslac u krmne smjese za telad. Ograničenje proizvodnje maslaca uz povećanje proizvodnje sira ne dolazi u obzir, jer zemlje EZT-a proizvode već sada dovoljno sira za vlastite potrebe.

Izvozna trgovina mlječnih proizvoda u Švicarskoj — (No 79/67) — Bilanca švicarske vanjske trgovine mlijekom i mlječnim proizvodima god. 1966. zaključena je uvozom 3 681 000 q i izvozom od 5 326 000 q, pa je višak izvoza iznosio 1 645 000 q, a god. 1965. bio je 910 000 q.

Najviše se povisio izvoz sireva. Izvezlo se 330 000 q (16,3% više nego 1965.) sira. 82,5% izvoza otpada na zemlje EZT-a, a na EFTA zemlje 3,1%. Na ostale zemlje, među njima i na SAD, otpada 14,4%. Izvoz izračunat u punomasnom mlijeku dostigao je 6,6% od ukupne količine proizvedenog mlijeka, koje dolazi u promet.

(Schw. Milchzeitung)

ISPRAVAK

U »MLJEKARSTVU« br. 7/67. u članku prof. dra A. Petričić i dipl. inž. R. Mađarević pod naslovom »Iskorištenje ukupnih bjelančevina mlijeka kod proizvodnje svježeg kravljeg sira« na str. 150. (13. redak odozdo) umjesto — »proširivanje je ubrzano«, treba da bude — »podsirivanje je ubrzano«, a na str. 152. (9. redak odozgo) umjesto »sour taste« treba da bude »bitter taste«.